

НАРЕДБА ЗА СПЕЦИФИЧНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МИННИТЕ ОТПАДЪЦИ

Обн. ДВ. бр.10 от 6 Февруари 2009г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С наредбата се определят специфичните изисквания и редът за управление на минните отпадъци от проучването, добива и първичната преработка на подземни богатства с цел предотвратяване, намаляване или ограничаване на вредното им въздействие върху компонентите на околната среда, безопасността и здравето на човека.

Чл. 2. Наредбата не се прилага за:

1. отпадъци, които не са пряк резултат от осъществяването на дейности по проучване, добив и първична преработка на подземните богатства;
2. отпадъци от дейности по проучване на подземни богатства в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море;
3. скални маси от проучване и добив и технологични отпадъци от първична преработка на подземни богатства, които директно се използват за запълване на отработени минни пространства;
4. разкривни материали (глини и пясъци) от въгледобива, които се смесват и депонират заедно с производствени отпадъци по чл. 2, ал. 1, т. 2 от Закона за управление на отпадъците, с цел предотвратяване отрицателното въздействие на производствените отпадъци върху компонентите на околната среда и човешкото здраве;
5. инжектирани води и реинжектирани подземни води в земните недра.

Глава втора. УПРАВЛЕНИЕ НА МИННИТЕ ОТПАДЪЦИ

Чл. 3. Управлението на минните отпадъци се извършва съгласно нормите на глава осма от Закона за подземните богатства (ЗПБ).

Чл. 4. (1) Дейностите по управление на минните отпадъци се извършват съгласно план за управление на минните отпадъци.

(2) Дейностите по управление на минни отпадъци, съхранявани в съоръжение от категория "А", се извършват съгласно разрешително, издадено по реда на чл. 22е ЗПБ.

Раздел I.

План за управление на минните отпадъци

Чл. 5. (1) Планът за управление на минните отпадъци се изготвя от оператора на съоръжението съгласно изискванията на чл. 22д, ал. 2 и 3 от ЗПБ с оглед постигане на следните цели:

1. предотвратяване образуването и намаляване количеството на минните отпадъци и на тяхната вредност, отчитайки:

а) управлението на отпадъците при проектирането и избора на технология за добив и първична преработка на подземни богатства;

б) промените, които минните отпадъци претърпяват при увеличаване на тяхната повърхност вследствие на раздробяване;

в) поставянето на минните отпадъци от първичната преработка на подземните богатства обратно в отработените добивни пространства след първичната им преработка, доколкото това е технически възможно, икономически изгодно и благоприятно за околната среда;

г) поставянето обратно на горния почвен слой след закриване на съоръжението за минни отпадъци или ако това не е практически възможно, повторното използване на горния почвен слой на друго място;

д) използването на вещества с по-ниска степен на опасност при първичната преработка на подземните богатства;

2. оползотворяване на минните отпадъци чрез повторно използване, доколкото това е технически възможно, икономически изгодно и благоприятно за околната среда;

3. гарантиране безопасното съхраняване на минните отпадъци чрез изготвяне и изпълнение на проекти за изграждане, експлоатация и закриване на съоръжения за минни отпадъци:

а) с които се предлагат решения, обезпечаващи минимален мониторинг, контрол и управление на закритото съоръжение за минни отпадъци;

б) изпълнението на които води до предотвратяване или минимализиране на дългосрочни отрицателни ефекти върху околната среда и човешкото здраве;

в) изпълнението на които гарантира дългосрочна геотехническа стабилност на надземните съоръжения за минни отпадъци.

(2) Планът за управление на минните отпадъци се утвърждава от министъра на околната среда и водите съгласно изискванията на чл. 22д, ал. 5 и 6 и чл. 22е, ал. 5 ЗПБ.

(3) Планът за управление на минните отпадъци се преразглежда на всеки 5 години или в случаите, когато са настъпили значителни промени, свързани с експлоатацията на съоръжението, в качествения състав или в количеството на минните отпадъци.

(4) Всички направени изменения на плана за управление се утвърждават по реда на ал. 2 и се отразяват в работните проекти за изграждане, експлоатация и закриване на съоръженията за минни отпадъци.

(5) За утвърждаване от министъра на околната среда и водите могат да се представят и планове за управление на минни отпадъци, изготвени по силата на друго национално или общностно законодателство, които отговарят на изискванията на ал. 1 - 4.

Раздел II. Разрешително за управление на минни отпадъци

Чл. 6. Разрешителното по чл. 22е, ал. 5 ЗПБ съдържа следните задължителни реквизити:

1. наименование, седалище и ЕИК на оператора;
2. правни и фактически основания за издаване на разрешителното;
3. местоположение и категория на съоръжението;
4. условия и мерки по управлението;
5. данни за финансовата гаранция;
6. решение за утвърждаване на плана за управление на минните отпадъци.

Чл. 7. (1) Съвместяването на процедурите, предвидено в чл. 22е, ал. 4 ЗПБ, при издаване на разрешителното за управление на минни отпадъци се извършва, като лицето по чл. 22в, ал. 1 ЗПБ предприема следните действия:

1. в случаите по чл. 92 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) - представя на компетентния орган заедно със заданието за обхвата на ОВОС и план за управление на минните отпадъци, оформен като отделно приложение;

2. в случаите по чл. 93 ЗООС - представя на компетентния орган заедно с информацията по чл. 6, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), приета с Постановление № 59 на Министерския съвет от 2003 г. (обн., ДВ, бр. 25 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 3 от 2006 г.), и план за управление на минните отпадъци, оформен като отделно приложение.

(2) Провеждането на процедурите по ал. 1 се извършва по реда на глава шеста от ЗООС.

Чл. 8. В случаите по чл. 7 разрешителното за управление на минни отпадъци се издава от министъра на околната среда и водите при наличие на влязло в сила положително решение по ОВОС или решение, с което е преценено да не се извършва ОВОС, и/или решение за оценка за съвместимост по Закона за биологичното разнообразие.

Чл. 9. За съществуващи съоръжения от категория А разрешителното се издава след подаване на заявление по чл. 22е, ал. 1 от ЗПБ и разглеждането му по реда, определен в закона.

Глава трета. ХАРАКТЕРИСТИКА НА МИННИТЕ ОТПАДЪЦИ И КАТЕГОРИЗИРАНЕ НА СЪОРЪЖЕНИЯТА ЗА СЪХРАНЯВАНЕТО ИМ

Чл. 10. (1) С охарактеризирането на минните отпадъци се цели:

1. определяне и оценяване на свойствата и поведението им;
2. избиране на методи за управление, осигуряващи предотвратяване, намаляване или ограничаване вредното въздействие на отпадъците върху компонентите на околната среда, безопасността и здравето на човека.

(2) Информацията по ал. 1 се използва при изготвянето на планове за управление, на работни проекти за изграждане, експлоатация и закриване на съоръжения за минни отпадъци и при категоризиране на съоръженията за съхраняване на минни отпадъци.

(3) Минните отпадъци се охарактеризират от оператора съгласно приложение № 1.

Чл. 11. Операторът анализира и оценява резултатите от охарактеризирането на минните отпадъци и ги класифицира в съответствие с разпоредбите на чл. 22б, ал. 1 ЗПБ.

Чл. 12. (1) Минните отпадъци се класифицират с код и наименование съгласно Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г., заменящо Решение 94/3/ЕО, за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква "а" от Директива 75/442/ЕИО на Съвета за отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци.

(2) Минните отпадъци се класифицират като незамърсени почви, ако отговарят на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за почвите и съдържанията на вредни вещества в тях и на нормите, определени с Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.).

(3) Минните отпадъци се класифицират като инертни отпадъци, ако:

1. не се разпадат, не се разтварят и не претърпяват съществени физически, химически или биологически промени, водещи до замърсяване на околната среда и човешкото здраве;

2. съдържат сулфидна сяра в количества, не по-големи от 0,1 на сто;

3. съдържат сулфидна сяра в количества, не по-големи от 1,0 на сто, при условие че коефициентът, определен от съотношението между неутрализационния и киселинния потенциал, определени на основата на статично изпитване по ргEN 15875, е по-голям от 3;

4. не се самозапалват и не горят;

5. не съдържат вредни за околната среда и човешкото здраве вещества, особено As, Cd, Co, Cr, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb, V и Zn, включително във фините частици на отпадъка, в количества, превишаващи посочените в Наредбата за реда и начина на класифициране, опаковане и етикетирание на химични вещества и препарати, приета с Постановление № 316 на Министерския съвет от 2002 г.(обн., ДВ, бр. 5 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 66 от 2004 г., бр. 50 и 57 от 2005 г., бр. 20 от 2007 г. и бр. 4 и 51 от 2008 г.);

6. не съдържат вещества, потенциално вредни за околната среда и здравето на хората, в частност As, Cd, Co, Cr, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb, V и Zn, включително във фините частици на отпадъка, в количества, превишаващи граничните стойности, определени в приложение № 3 на Наредба № 3 от 2004 г. за класификация на отпадъците (ДВ, бр. 44 от 2004 г.);

7. не съдържат вещества и продукти, използвани при добива и първичната преработка, които могат да повлияят неблагоприятно върху компонентите на околната среда, безопасността и здравето на населението.

(4) Минните отпадъци се класифицират като опасни, когато отговарят на условията на чл. 6 от Наредба № 3 от 2004 г. за класификация на отпадъците.

(5) Минните отпадъци се класифицират като неопасни неинертни, ако не отговарят на условията по ал. 2 - 4.

Чл. 13. (1) Съоръжения за минни отпадъци са:

1. насипища (табани) към геологопроучвателни обекти, подземни и открити рудници и кариери;

2. хвостохранилища и шламоохранилища.

(2) Съоръженията за минни отпадъци се категоризират съгласно чл. 22б, ал. 4 ЗПБ по критерии, определени с методиката по чл. 22б, ал. 5 ЗПБ.

Глава четвърта.

ИЗГРАЖДАНЕ, ЕКСПЛОАТАЦИЯ И ЗАКРИВАНЕ НА СЪОРЪЖЕНИЯТА ЗА МИННИ ОТПАДЪЦИ

Чл. 14. (1) Изграждането, експлоатацията и закриването на съоръжения за минни отпадъци се осъществява въз основа на цялостни и годишни работни проекти, изготвени в съответствие с изискванията на чл. 22и ЗПБ.

(2) При изготвянето и изпълнението на проектите по ал. 1 задължително се спазват изискванията на:

1. Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти (ДВ, бр. 51 от 2001 г.);

2. Правилника за безопасност на труда при разработване на находища по открит начин, утвърден от министъра на труда и социалната политика (необнародван), издаден през 1996 г.;

3. Правилника за безопасността на труда при експлоатация на хвостохранилища и шламоохранилища, утвърден от министъра на труда и социалните грижи (ДВ, бр. 58 от 1973 г.);

4. други приложими нормативни и административни актове.

(3) Проектите по ал. 1 трябва да гарантират стабилност на съоръженията за минни отпадъци по време на строителството, експлоатацията и след закриването им и да осигуряват:

1. подходящи минно-технически, инженерни, мелиоративни, озеленителни и други мероприятия с цел предотвратяване замърсяването на почвата, въздуха, повърхностните и подземните води;

2. необходимите схеми и графици за мониторинг при експлоатацията на съоръженията и в периода след закриването им.

Чл. 15. (1) Операторът в съответствие с утвърдения от министъра на околната среда и водите план за управление на минните отпадъци изготвя и изпълнява:

1. програма за предотвратяване влошаването на състоянието на водите и на почвите над установените норми, включваща:

а) преценка на възможностите за образуване на инфилтрат, включително на замърсители в инфилтратата от съхраняваните отпадъци, както по време на експлоатацията на съоръжението, така и след закриването му;

б) определяне водния баланс на съоръжението;

в) планиране и изпълнение на мерки за предотвратяване или минимизиране образуването на инфилтрат и замърсяването на водите и на почвите;

г) планиране и изпълнение на мерки за събиране на образувания инфилтрат и пречистване на замърсената вода;

д) мониторинг;

2. програма за предотвратяване замърсяването на въздуха, включваща:

а) преценка на възможностите за образуване на прах и отделяне на газ;

б) планиране и изпълнение на мерки за предотвратяване или намаляване на емисиите от прах и газ;

3. програма за планиране и изпълнение на мерки за намаляване концентрацията на слабокиселинен разложим цианид в съоръжения, съдържащи цианиди, до възможно най-ниски нива и в съответствие със сроковете, определени в § 89 ЗПБ.

(2) Операторът изготвя програма по ал. 1, т. 1 и за наводнени отработени пространства, запълнени с минни отпадъци, с цел предотвратяване или намаляване замърсяването на водите и почвите.

Чл. 16. (1) Закриване на съоръжение за минни отпадъци започва в един от следните случаи:

1. след изпълнение на цялостните работни проекти за изграждане и експлоатация на съоръжението;

2. по искане на оператора съгласувано с министъра на околната среда и водите;

3. с мотивирано решение на министъра на околната среда и водите.

(2) След изпълнение от оператора на проекта за закриване по чл. 14, ал. 1 министърът на околната среда и водите със заповед назначава комисия, която извършва проверка на място и отразява резултатите от проверката в констативен протокол.

(3) Комисията се състои от представители на Министерството на околната среда и водите, общината, националния строителен контрол, органа, предоставил правата за добив, оператора и лицето, изготвило проекта за закриване.

(4) Комисията изготвя доклад с предложение за приемане или неприемане на закритото съоръжение и с препоръки относно последващия мониторинг.

(5) Министърът на околната среда и водите в 30-дневен срок от получаване на констативния протокол по ал. 2 и доклада по ал. 4 с решение одобрява или не одобрява закриването на съоръжението.

(6) Съоръженията за минни отпадъци се считат за окончателно закрити, когато:

1. е извършена окончателната проверка на съоръжението от комисията;

2. министърът или упълномощени от него длъжностни лица са оценили и одобрили всички доклади, представени от оператора;

3. комисията по ал. 3 е удостоверила, че почвите, засегнати от съоръжението, са рекултивирани;

4. операторът е получил решението на министъра на околната среда и водите по

ал. 5 за одобряване закриването на съоръжението.

(7) Решението по ал. 5 не отменя задълженията на оператора по силата на условията на разрешителното.

Чл. 17. (1) След закриването на съоръжението операторът е отговорен за неговата поддръжка, мониторинг и контрол, както и за прилагането на мерки в случай на авария за период, определен от министъра на околната среда и водите в решението по чл. 16, ал. 5.

(2) При определяне продължителността на периода по ал. 1 министърът на околната среда и водите взема предвид естеството и продължителността на съществуващите опасности за възникване на аварийни ситуации или на заплахи за околната среда и за здравето на човека.

(3) В случай че не е необходим последващ мониторинг, операторът се освобождава от отговорност.

(4) След изпълнение на задълженията на оператора по ал. 1, както и в случаите по ал. 3, министърът на околната среда и водите отменя с решение издаденото разрешително за управление на минни отпадъци.

Чл. 18. В периода по чл. 17, ал. 1 операторът контролира стабилността на съоръжението и не допуска или минимализира отрицателните ефекти върху околната среда, като за целта:

1. оборудва структурите, принадлежащи към съоръжението, с контролно-измервателна апаратура и провежда мониторинг съгласно плана по чл. 22д, ал. 1, т. 6 ЗПБ, включващ и препоръките по чл. 16, ал. 4;

2. поддържа в изправност съществуващите водоотливни (помпени станции, преливни и отводнителни канали), дренажни, защитни и други необходими съоръжения.

Чл. 19. (1) По време на строителството, експлоатацията, закриването и в периода след закриването операторът уведомява министъра на околната среда и водите незабавно, но не по-късно от 48 часа за:

1. всяка голяма авария;

2. всички събития, които могат да повлияят неблагоприятно на съоръжението за минни отпадъци;

3. всички значителни отрицателни въздействия върху околната среда, установени в резултат на контролните и мониторинговите действия.

(2) Когато се предполага, че обстоятелствата по ал. 1 могат да окажат въздействие върху околната среда на територията на друга държава, министърът на околната среда и водите незабавно предоставя цялата налична информация с цел да се подпомогне намаляването на последиците от аварията за населението и околната среда на другата държава.

Глава пета.

ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ГОЛЕМИ АВАРИИ

Чл. 20. (1) Операторът на съоръжения за минни отпадъци от категория А разработва политика за предотвратяване на големи аварии, определяща общите цели и принципи на действие по отношение на контрола на опасностите от големи аварии, и въвежда в действие система за управление на безопасността на съоръжението.

(2) Системата за управление на безопасността на съоръжението:

1. определя задълженията и отговорностите на персонала, участващ в управлението на опасностите от голяма авария на всички нива в организацията, предвижда неговото обучение, включително на подизпълнителите;

2. определя процедури за идентифициране на главните опасности, възникващи от нормалните и извънредните операции, и оценка на тяхната вероятност и тежест;

3. определя процедури и изготвя инструкции за оперативен контрол, осигуряващи безопасна работа и стабилност на съоръжението;

4. определя процедури за планирани изменения на съоръжението и за проектиране на нови съоръжения за отпадъци;

5. определя процедури за идентифициране на предвидими извънредни събития чрез систематичен анализ и изработването, изпробването и преразглеждането на плановете за извънредни събития;

6. определя процедури за текуща оценка на спазването на целите, поставени от политиката на оператора за предотвратяването на големи аварии, и на системата за управление на безопасността, както и механизмите за разследване и предприемане на действия в случай на неизпълнение; процедурите обхващат системата на оператора за докладване на големи аварии или за непосредствената заплаха от тях, случаите на неуспешно прилагане на защитните мерки, тяхното разследване, направените изводи и тяхното прилагане;

7. определя процедури за периодична систематична оценка на политиката за предотвратяване на големи аварии и ефективността и годността на системата за управление на безопасността; преглед на действието на политиката и на системата за управление на безопасността и нейното актуализиране от ръководството.

(3) Отговорен за прилагане на политиката за предотвратяване на аварии е управителят по безопасността, назначаван от оператора на съоръжението.

(4) Разпоредбите на ал. 1 - 3 не се прилагат към съоръжения, попадащи в обхвата на глава седма, раздел I от ЗООС.

Чл. 21. (1) Операторът е длъжен да предоставя безвъзмездно на засегнатата общественост следната информация:

1. адрес на съоръжението за отпадъци и оператор;

2. лице, отговорно за предоставяне на информацията, неговата длъжност и адрес;

3. ясно обяснение за дейностите, извършвани в съоръжението;

4. доказателства, че съоръжението е изградено и функционира в съответствие с разрешително;

5. характеристика на отпадъците и на използваните вещества и препарати;

6. опасностите от голяма авария и техния вероятен ефект върху околната среда и населението;

7. начините за информиране на населението в случай на авария и действията, които населението следва да предприеме;

8. доказателства за договореност с аварийните служби (минно-спасителна служба, гражданска защита и др.) за начин на действие при големи аварии;

9. условия за прилагане на външния аварийен план при настъпили събития и спазване инструкциите на аварийните служби по време на аварията;

10. ред и място за получаване на допълнителна информация.

(2) Информацията по ал. 1 се преразглежда на всеки три години и когато е необходимо, се актуализира.

Чл. 22. Операторът изготвя и при необходимост прилага вътрешен аварийен план, конкретизиращ мерките, които трябва да бъдат взети в случаи на авария.

Чл. 23. (1) Операторът изготвя информация, необходима за разработване на външен аварийен план, която предоставя на засегнатата общественост за обсъждане в 14-дневен срок.

(2) След отразяване на направените предложения от засегнатата общественост информацията се предоставя на кметовете на общините, които в рамките на общинските планове за защита при бедствия съгласно Закона за защита при бедствия разработват външен аварийен план, определящ мерките, които трябва да се вземат извън съоръжението в случаи на авария.

(3) Копие от утвърдения външен аварийен план се съхранява при оператора на съоръжението за минни отпадъци, в общините и/или кметствата, попадащи в обхвата на действие на плана, и при ръководителя на териториалното звено на Главна дирекция "Национална служба "Гражданска защита" към Министерството на извънредните ситуации.

Чл. 24. (1) Операторът:

1. осигурява непрекъснат достъп и технически възможности за запознаване на засегнатата общественост с утвърдения външен аварийен план;

2. събира, обработва и предоставя на министъра на околната среда и водите постъпилите предложения и препоръки по съдържанието на външния аварийен план и условията за прилагането му;

3. представя на засегнатата общественост актуализирания вариант на външния аварийен план най-малко 30 дни преди влизането му в сила.

(2) Външният аварийен план се актуализира и утвърждава ежегодно, като се отчитат:

1. настъпилите изменения в управлението на съоръжението за минни отпадъци;

2. постъпилите при оператора предложения и препоръки по съдържанието на външния аварийен план и условията за прилагането му.

Чл. 25. (1) Плановете по чл. 22 и 23 имат следните цели:

1. да ограничат и контролират големи аварии и други инциденти с оглед минимизирането на последствията им и по-специално да ограничат вредата за здравето на човека и околната среда;

2. да приложат мерките, необходими за опазването на здравето на човека и на околната среда от ефектите на големи аварии и други инциденти;

3. да съобщят необходимата информация на обществеността и на съответните служби или власти в района;

4. да предвидят рехабилитацията, възстановяването и почистването на околната среда след голяма авария.

(2) Вътрешният аварийен план за насипища на геологопроучвателни обекти, на подземни и открити рудници и кариери е част от плана за предотвратяване и ликвидиране на аварии на рудника (кариерата) и се изготвя съгласно приложение № 2 към чл. 41 и 42 от Правилника за безопасност на труда при разработване на находища по открит начин.

(3) Вътрешният аварийен план за хвостохранилища и шламоохранилища на обогатителни фабрики се изготвя съгласно приложение № 4 към чл. 155 от Правилника за безопасността на труда при експлоатация на хвостохранилища и шламоохранилища.

Глава шеста. СЪХРАНЯВАНЕ НА ДОКУМЕНТАЦИЯТА

Чл. 26. (1) Операторът е длъжен да води документация за всички дейности по управление на минните отпадъци.

(2) Операторът е длъжен да съхранява документацията по ал. 1 и да я представя за проверка при поискване на компетентните органи.

(3) Операторът осигурява предаването на документацията по ал. 1 в случай на смяна на оператора.

(4) При закриване на съоръжението за минни отпадъци документацията по ал. 1 се определя за постоянно запазване и се съхранява в съответните териториални държавни архиви съгласно изискванията на Закона за Националния архивен фонд.

Чл. 27. При отчитането по реда на чл. 22в, ал. 4 ЗПБ операторите представят на Изпълнителната агенция по околна среда информация по образец съгласно приложение № 2.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. "Рекултивация" е комплекс от инженерни, мелиоративни, селскостопански, горскостопански и други дейности, изпълнението на които води до възстановяване на нарушените терени и до подобряване на ландшафта.

2. "Насипище (табан)" е инженерно съоръжение за съхраняване на твърди минни отпадъци върху повърхността на земята.

3. "Хвостохранилище (шламоохранилище)" е инженерно съоръжение за съхраняване на ситно смлени минни отпадъци, обикновено от обогатяването, наред с променливи количества свободна вода, в резултат от третирането на минералните суровини и от почистването и рециклирането на производствени води.

§ 2. Наредбата въвежда разпоредбите на Директива 2006/21/ЕО от 15 март 2006 г. относно управлението на отпадъците от миннодобивните индустрии и за изменение на Директива 2004/35/ЕО.

Заклучителни разпоредби

§ 3. Наредбата се приема на основание чл. 22к от Закона за подземните богатства.

§ 4. Министърът на околната среда и водите дава указания за прилагането на наредбата.

Приложение № 1 към чл. 10, ал. 3

Характеристика на отпадъците

Раздел А. Охарактеризирането на минните отпадъци се извършва въз основа на:

1. Базова информация за района, включваща:
  - а) релеф и застроеност на повърхността;
  - б) защитени зони;
  - в) повърхностни и подземни води;
  - г) почви;
  - д) растителност;
  - е) заплахата от природни бедствия (земетресения, свлачища, наводнения, лавини и др.);
  - ж) климат;
  - з) социално-икономически данни за района.
2. Технологична характеристика на разработваното находище, включваща:
  - а) форма и размери на находището;
  - б) дълбочина на разработване;
  - в) проведени проучвателни работи;
  - г) информация за стари минни изработки в района;
  - д) прилагани добивни технологии, характеристики;
  - е) прилагани преработвателни технологии, характеристика;
    - използвани реагенти, концентрация и количества;
    - изисквания за циркулация на водата;
    - технологии за пречистване в обогатителната фабрика;
    - други източници на замърсяване в хранилището за отпадъци;
    - транспортни схеми; автотранспорт, транспортни ленти, тръбопроводи и присъединителни елементи към тях;
    - възможност за обратно засипване на отработени добивни пространства.
3. Геоложка характеристика на разработваното находище, включваща:
  - а) характеристика на подземните богатства, на вместиращите скали и на отпадъчните скални маси:
    - обем (количество) на запасите и ресурсите;

- минераложка характеристика;
- химични свойства;
- хидротермални промени на подземните богатства и вместващите скали;
- промени, настъпили в резултат на изветрителни и супергенни процеси;
- физични и инженерно-технически характеристики (обемно тегло, плътност, пористост, якост, еластичност, пластичност, напуканост, твърдост, абразивност, пропускливост, филтрационни свойства, водоносност, газоносност, склонност към samozапалване, прахообразуване и др.);

- опасност от генериране на киселинни води;
- съдържание на инфилтрат;
- изменение на качеството на подземните богатства при добива им;
- некондиционни и нискокачествени подземни богатства;
- кинетични изпитвания;
- зърнометричен състав;
- свойства на повърхностните води;

б) характеристика на минните отпадъци:

- дневен/годишен добив и общо количество;
- зърнометричен състав на твърдата фракция;
- твърди отпадъци или суспендирани утайки, плътност на пулпа (% твърди вещества);

- плътност на твърдата фаза;

- стабилитет/пластичност;

- химия на течната фаза;

- опасност от генериране на киселинни води;

- геохимична характеристика (съдържание на метали, поведение на инфилтратата);

- порови води;

- поведение при консолидация;

- кинетични изпитвания;

- минераложка характеристика;

- свойства на повърхностните води.

4. Геотехническа характеристика на минните отпадъци, включваща:

а) параметри за определяне на геотехническата стабилност (зърнометрия на минните отпадъци, пластичност, плътност, водообилност, пропускливост, слягане, уплътняване, свиваемост, ъгли на вътрешно триене, сили на срязване и др.);

б) очаквани промени при съхраняването и оценка на въздействието им върху стабилността на съоръжението за съхраняване на минните отпадъци.

5. Геохимическа характеристика на минните отпадъци, включваща:

а) оценка на минераложките и химическите характеристики на минните отпадъци и на остатъците от химически вещества и препарати от първичната преработка в тях;

б) прогнозиране на възможностите за дрениране и изтичане на вещества и химикали, оказващи неблагоприятно въздействие върху компонентите на околната среда, безопасността и здравето на населението, на базата на:

- оценка на излужването на металите, киселинните аниони и на солите във времето на базата на тест на излужване в зависимост от Ph, тест на проникване или други подходящи изследвания;

- статични и кинетични тестове за отпадъци, съдържащи сулфиди, за определяне на вероятност от дрениране на киселини и излужване на метали.

6. Очаквани промени при транспортирането и съхраняването на минните отпадъци в резултат на външни влияния и оценка на въздействието им върху компонентите на околната среда, безопасността и здравето на населението и стабилността на съоръжението.

Раздел Б. Информацията, необходима за охарактеризиране на отпадъците по раздел А, се набавя от:

1. геоложки доклади за разработваното находище или за отделни негови участъци;

2. съществуваща геолого-техническа документация, изготвена от титулярите на разрешения за търсене и/или проучване или от концесионерите при провеждане на проучвателни и добивни дейности;

3. съществуващи национални и на Европейската общност стандарти за охарактеризиране на минни отпадъци и за изпитване на скални материали;

4. съществуващи класификации на скалите;

5. издадени разрешения, съдържащи информация по ал. 1.

При недостатъчна или липсваща информация операторът извършва изпитване на минните отпадъци в съответствие със стандартите за вземане на проби и изпитване, посочени в заповед № 988 на министъра на околната среда и водите от 29 декември 2006 г.

Приложение № 2 към чл. 27

Информационна карта за минните отпадъци и съоръженията за тяхното съхранение

I. Оператор:

1. Име: .....
2. Адрес: .....
3. Тел./Факс/Е-mail: .....
4. Лице (управител) по безопасността: .....
..... тел. ....
5. Населено място: .....
6. Община: .....
7. Област: .....

II. Дейности, пораждащи минни отпадъци:

1. Находище: .....
2. Землище: .....
3. Вид дейност:

					(в %)	(в %)	веще- ства (в %)

7. Информация за състоянието на съоръжението:

1) От наливен тип

№	Показател	Бележки
1.	Водно огледало ..... (дка)	
2.	Тип на наливане	
	Един пункт	
	Линеен	
	Кръгов	
3.	Тип на стената	
	Бетонна	
	Насипна	
4.	Тип на отводнение	
	Изпаряване	
	Дренаж	
	Водовземна кула	
5.	Управление на водите	
	Заустване в повърхностните води	
	с предварително прочистване	
	без предварително прочистване	
	Вторично потребление в производството	
	Повторно оросяване на хвоста	

2) От насипен вид

№	Показател	Мярка	Стойност
1.	Площ - S1 хоризонтална	м(2)	
2.	Площ - S2 наклонена	м(2)	
3.	Площ - S3 обща	м(2)	
4.	Вис. Нср.	м	
5.	Обем - V	м(3)	
6.	Вис. Нмакс.	м	
7.	Проекция на наклона - w	м	
8.	Наклон i	°	
		h/w	
9.	Ерозия	да; не	
		%	

IV. Замърсени/замърсявани компоненти на околната среда:

1) Почви;

- 2) Зона на инфилтрация;
- 3) Подземни води;
- 4) Повърхностни води;
- 5) Въздух.

V. Настъпили аварии:

- 1) Описание;
- 2) Дата;
- 3) Последници;
- 4) Последващи действия.

VI. Мониторинг

№	Вид на наблюдение	Да/Не	Брой пробо- вземни точки	Честота на пробо- вземане
1.	Метеоданни			
2.	Пиезометри/ Кладенци			
3.	Повърхностни води			
4.	Инфилтрат			
5.	Почва			
6.	Подземни води			
7.	Емисии			

VII. Рекултивация

- 1) Рекултивирана площ (дка), използвана технология.
- 2) В процес на рекултивация (дка), използвана технология.
- 3) Изразходвани по т. 1 и предвидени по т. 2 средства.
- 4) Източник на финансирането по т. 1 и 2.

Дата:.....

ИЗГОТВИЛ: .....